

Sprawozdanie

**Z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny
w Gminie Żary o statusie miejskim w 2020 roku**

Żary, marzec 2021 r.

Zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821) Burmistrz składa corocznie Radzie Miejskiej sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i wskazuje potrzeby w zakresie realizacji tych zadań.

Program wspierania rodziny w Gminie Żary o statusie miejskim został opracowany na lata 2019-2021. Głównym celem Programu jest stworzenie efektywnego systemu wspierania rodziny, który umożliwi poprawę sytuacji społecznej rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz ich wspieranie w prawidłowym funkcjonowaniu.

Program adresowany jest do rodzin zamieszkujących Gminę Żary o statusie miejskim, zwłaszcza do rodzin wykazujących problemy opiekuńczo-wychowawcze, zagrożonych odebraniem dzieci i umieszczeniem ich w pieczy zastępczej oraz rodzin, którym zostały odebrane bądź ograniczone prawa rodzicielskie.

Jednostką wyznaczoną do organizowania pracy z rodziną (zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej) w Gminie Żary o statusie miejskim jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarach.

Praca z rodziną w 2020 roku prowadzona była w formie:

- pracy socjalnej,
- konsultacji i poradnictwa specjalistycznego z zakresu uzależnień,
- konsultacji i wsparcia psychologicznego osób i rodzin z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, przemocy i niepełnosprawności,
- interwencji kryzysowych,
- przyznania usług opiekuńczych w związku z bezradnością opiekuńczo-wychowawczą i prowadzenia gospodarstwa domowego matek samotnie wychowujących dzieci,
- przyznania rodzinie asystenta rodziny w związku z występującym problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- prowadzenia placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienia miejsc dla dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.

I. Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców oraz wspieranie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu.

Do pomocy społecznej w 2020 roku zakwalifikowano ogółem **1488 osoby** prowadzących samodzielne gospodarstwo domowe oraz rodzin, w których skład wchodziło łącznie **2531**

osób. W okresie sprawozdawczym pomocą finansową i rzeczową objętych zostało **408 rodzin**, **71 rodzin** objęto pomocą psychologiczną, a **229 osób** uzależnionych i współuzależnionych objęto pomocą specjalistów terapii uzależnień. Ponadto pracownicy socjalni i specjaliści MOPS w Żarach podejmowali 38 interwencji w rodzinach, które dotyczyły m.in odebrania dzieci i umieszczenia w rodzinie zastępczej lub w rodzinie spokrewnionej, nadużywania alkoholu przez członków rodziny, podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie, pozostawiania dzieci bez opieki, konfliktów rodzinnych itp.

Wśród rodzin korzystających z różnych świadczeń pomocy społecznej w MOPS było:

- **164 rodziny** z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego (w tym **120 rodzin** niepełnych i **35 rodzin** wielodzietnych),
- **89 rodzin** wymagających pomocy w związku z potrzebą ochrony macierzyństwa (w tym **52 rodziny** wielodzietne),
- **291 rodzin** z problemem alkoholizmu,
- **21 rodzin** z problemem narkomanii,
- **11 rodzin** z problemem przemocy w rodzinie.

W/w rodziny wymagają monitoringu i wsparcia określonego w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, z uwagi na zagrożenie kryzysem lub trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

1. Asystentura rodzin

W 2020 roku w MOPS zatrudnionych było 3 asystentów rodziny na umowę o pracę:

Asystenci rodziny zajmują się pomocą, wsparciem i pracą z rodziną. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowywanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie. Elastyczny, zadaniowy czas pracy asystenta służyć ma realnym potrzebom i rytmowi życia rodziny. Rolą asystenta rodziny nie jest powielanie pracy pracownika socjalnego.

W roku 2020 wsparciem asystenta rodziny objętych było ogółem **44 rodziny**. Zobowiązanych przez sąd do pracy z asystentem rodziny było **37 rodzi**. W wyniku współpracy z asystentami udało się usamodzielnic **2 rodziny**, tzn. osiągnięto wszystkie zamierzone cele pracy z tymi rodzinami. Rodziny te pomimo zakończenia pracy asystenta rodziny, zostały objęte monitoringiem przez pracowników socjalnych. Z **4 rodzinami**

zakończono pracę z uwagi na zaprzestanie współpracy oraz brak efektów tej współpracy. U pozostałych rodzin, po podsumowaniu efektów realizacji uzgodnionych z nimi planów pracy, stwierdzono nieznaczną poprawę w zakresie sposobu realizacji przez rodziców funkcji opiekuńczej, emocjonalnej i wychowawczej. Nadal jednak rodziny te wymagają wsparcia i współpracy z asystentem rodziny.

2. Szkolenia z zakresu pracy z rodziną

W celu zapewnienia prawidłowej realizacji zadań związanych z poprawą jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców przez pracowników MOPS w Żarach niezbędne jest systematyczne podnoszenie kwalifikacji zawodowych do pracy z rodziną. Służy temu m.in. udział w różnego rodzaju szkoleniach. W roku 2020 pracownicy MOPS w Żarach wzięli udział w szkoleniach i konferencjach:

1. Szkolenie z zakresu kompetencji osób bezpośrednio pracującymi z dziećmi i rodzinami (2-dniowe) – 3 pracowników socjalnych;
2. „Partnerstwo dla rodziny” (2-dniowe) – 2 kierowników działów;
3. „Partnerstwo dla rodziny” (3-dniowe) – 1 pracownik socjalny;
4. „Polska szczęśliwych rodzin” – 1 kierownik działu;
5. „Zadania i kompetencje Zespołów Interdyscyplinarnych – praktyczne problemy związane ze stosowaniem ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie” – 9 pracowników socjalnych;
6. „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie” – 7 pracowników socjalnych i 1 kierownik działu;

3. Programy i działania edukacyjne, integracyjne, profilaktyczne i terapeutyczne dla dzieci, młodzieży i rodziców

W celu zwiększenia kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców oraz poprawy ich zdolności wychowawczych, jak i w celu przyjmowania pozytywnych postaw społecznych i obywatelskich przez dzieci i młodzież realizowane były następujące programy:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żarach w 2020 r. organizowało działania, którymi objęto mieszkańców powiatu żarskiego:
 - program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc – przystąpiło 13 mężczyzn skazanych prawomocnymi wyrokami z art. 207 KK, na zasadzie dobrowolności. Ukończyły 4 osoby,

- warsztaty edukacyjne z zakresu aktywności zawodowej skierowane do osób przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji rodzicielskich – udział brało 10 osób,
- grupa wsparcia dla osób przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji rodzicielskich – uczestniczyło 10 osób.

b) Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych Powiatu Żarskiego w 2020 r. realizował 2 programy którymi łącznie objęto 82 dzieci:

- program profilaktyczny dla dzieci i młodzieży z placówek oświatowo-wychowawczych powiatu żarskiego pn. „Pokoloruj mój świat” – III edycja (wrzesień-listopad 2020 r.). Głównym celem programu było wspomaganie rozwoju psychofizycznego z elementami integracji sensorycznej dzieci z grup ryzyka FAZ oraz dzieci z rodzin borykających się z problemem alkoholowym – udział brało 14 dzieci w wieku od 3 do 7 lat,
- program kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” (kwiecień-grudzień 2020 r.). Celem programu było zapewnienie dzieciom niepełnosprawnym dostępu do aktywnej pomocy ze strony państwa poprzez udzielenie interdyscyplinarnej, specjalistycznej opieki – udział brało 68 dzieci w wieku od 0 do 7 lat.

c) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2020 r. przeznaczyła środki finansowe na realizowanie programów profilaktycznych przez placówki oświatowe z terenu Miasta Żary, skierowanych do rodziców i dzieci:

- 6 szkół podstawowych realizowało programy profilaktyczne o tematyce prozdrowotnej (życie bez nałogów i przemocy) oraz z zakresu kompetencji emocjonalno-społecznych, w których łącznie udział wzięło 2893 uczniów, 493 rodziców oraz 257 nauczycieli,
- 4 szkoły średnie oraz Ochotniczy Hufiec Pracy realizował programy profilaktyczne na temat problemu uzależnień oraz zdrowego stylu życia, w których łącznie udział wzięło 1597 uczniów, 900 rodziców oraz 187 nauczycieli,
- Ośrodek dla Dzieci z Wadami Słuchu i Mowy realizowały program profilaktyczny propagujący dbałość o zdrowy styl życia wolny od nałogów, w których łącznie udział wzięło 87 uczniów, 87 rodziców oraz 23 nauczycieli.

Ponadto w ramach środków finansowych z MKRPA realizowane były programy:

- MOSRiW Żary realizował 5 programów profilaktycznych związanych z prowadzeniem sportowego i zdrowego trybu życia (zajęcia na orliku, basenie,

organizacja ferii itp.), w których udział wzięło 13437 dzieci i młodzieży, 3781 osób dorosłych oraz 9 nauczycieli/instruktorów,

- Komenda Powiatowa Policji w Żarach realizowała program profilaktyczny dotyczący życia wolnego od uzależnień dla dzieci i młodzieży, w którym łącznie udział wzięło 1084 uczniów oraz 69 nauczycieli,
- Straż Miejska w Żarach realizowała program profilaktyczny dla kobiet i dziewcząt na temat bezpieczeństwa, który objął łącznie 32 kobiety i 20 uczennic,
- Wydział Polityki Gospodarczej i Promocji Urzędu Miasta w Żarach realizował program profilaktyczny, którego działania skierowane były przeciwko konsekwencją uzależnień w okresie pandemii COVID-19. Program objętych zostało łącznie 200 dzieci,

4. Organizacja zajęć pozalekcyjnych

W celu podniesienia możliwości rozwojowych dzieci i młodzieży placówki oświatowe organizowały zajęcia pozalekcyjne w następujących formach:

- zajęcia wyrównywania wiedzy/wspomagające,
- zajęcia korekcyjno-kompensacyjne,
- zajęcia ogólnorozwojowe z elementami kompensacji,
- zajęcia rewalidacyjne dla uczniów z orzeczeniami,
- zajęcia sportowe,
- zajęcia rozwijające zdolności – przedmiotowe,
- zajęcia specjalistyczne, np. logopedyczne, o charakterze terapeutycznym, rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne,
- koła zainteresowań: wokalne, matematyczne, informatyczne, plastyczne, historyczne, fizyczne, biologiczno-chemiczne, geograficzne, teatralne, dziennikarskie, robotyka, koło szachowe.
- zajęcia z języka angielskiego,
- zajęcia z języka niemieckiego.

5. Rodziny wspierające

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych mogą zostać objęte pomocą rodzin wspierających, o ile tylko w najbliższym otoczeniu tych rodzin zostanie znaleziona rodzina o odpowiednich predyspozycjach do udzielania takiej pomocy. Rodziny wspierające powoływane są przez Dyrektora MOPS na podstawie upoważnienia

udzielonego przez Burmistrza Żar. W przypadku pozytywnej opinii na temat kandydatów, po uprzednim przeprowadzeniu z nimi wywiadu środowiskowego, przygotowywane jest stosowne Porozumienie podpisywane przez Dyrektora MOPS, kandydatów na rodzinę wspierającą oraz rodzinę, która będzie korzystać ze wsparcia.

W 2020 r., z uwagi na brak chętnych rodzin wspierających, nie zostały zawarte Porozumienia w celu wspierania i podniesienia zdolności wypełniania funkcji rodzicielskich.

II. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży

Na każdym etapie edukacyjnym, w każdej szkole i klasie spotykamy się z pojedynczymi uczniami bądź grupami uczniów, którzy napotykają bariery środowiskowe, ekonomiczne, zdrowotne i inne, znacząco utrudniające im dostęp do pełnej oferty wysokiej jakości usług edukacyjnych i korzystanie z niej. Dotyczy to przede wszystkim dzieci i młodzieży osiągających niskie wyniki w nauce, niepełnosprawnych, czy dotkniętych patologiami społecznymi. Wyrównywanie szans edukacyjnych to głównie zajęcia pozalekcyjne czyli: wyrównawcze i korekcyjno-kompensacyjne, dodatkowe zajęcia przygotowujące do sprawdzianów i egzaminów zewnętrznych, zajęcia artystyczne i sportowe oraz wycieczki do kin, teatrów, Aquaparków itp. Szansą na minimalizację tych barier są również wszelkiego rodzaju świadczenia finansowe, pedagogizacja i wsparcie psychologiczne, jak również zwiększenie ofert bezpłatnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.

1. Udzielenie stypendiów i zasiłków szkolnych

W roku 2020 Wydział Oświaty, Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego w Żarach przyznał stypendia szkolne dla 74 uczniów w roku szkolnym 2019/2020 oraz dla 56 uczniów w roku szkolnym 2020/2021. Poza tym przyznano zasiłki szkolne dla 3 uczniów w roku szkolnym 2019/2020 oraz dla 2 uczniów w roku szkolnym 2020/2021 znajdujących się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego.

2. Udzielenie świadczeń rodzinnych

W roku 2020 Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Żarach przyznał 3966 świadczeń „Dobry start” (liczba dzieci objętych świadczeniem – 3966) - jednorazowe wsparcie dla wszystkich uczniów rozpoczynających rok szkolny oraz 71479 świadczeń 500+ (liczba dzieci objętych świadczeniem – 5957) .

3. Pedagogizacja i wsparcie psychologiczne

W celu poprawy więzi i relacji w grupach rówieśniczych w szkołach udzielana jest pomoc psychologiczna i pedagogiczna. Wsparciem w postaci konsultacji pedagogicznych i psychologicznych objętych zostało ok. 1169 dzieci. Ponadto w okresie styczeń-grudzień 2020 r. odbyło się 211 doraźnych interwencji psychologiczno-pedagogicznych.

4. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieciom niepełnosprawnym

W roku 2020 jedna szkoła podstawowa prowadziła klasę integracyjną, do której uczęszczało 3 dzieci z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności. Pomimo, iż w szkołach podstawowych naukę podejmują uczniowie posiadający opinie Zespołu Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych Powiatu Żarskiego oraz uczniowie z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego, szkoły podejmują pracę zgodnie z ideą nauczania włączającego, bez organizowania klas integracyjnych. Dzieci te objęte są różnymi formami pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Za wdrożenie nauczania włączającego przemawia fakt, że dzieci z różnymi dysfunkcjami każdego roku przybywa, a tego typu nauczanie nie powoduje segregacji uczniów.

W roku sprawozdawczym 1 przedszkole miejskie prowadziło grupy integracyjne, do których uczęszczało 16 dzieci niepełnosprawnych w okresie od stycznia do czerwca 2020 r. oraz 13 dzieci niepełnosprawnych w okresie od września do grudnia 2020 r. Ponadto 1 przedszkole pomimo braku grup integracyjnych przyjęło do grup ogólnodostępnych 4 dzieci z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego. 1 żłobek miejski prowadził grupę integracyjną, na której łącznie opieką objętych było 7 dzieci niepełnosprawnych lub wymagających szczególnej opieki.

5. Placówki wsparcia dziennego

W 2020 roku na terenie Gminy Żary o statusie miejskim działały 4 placówki wsparcia dziennego:

- Placówka „Promyk” prowadzona przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci z siedzibą w Żarach przy ul. Podchorążych 4a,
- Świetlica Środowiskowa „Piątka” prowadzona przez MOPS Żary, ul. Okrzei 35,
- Świetlica „Bajka” prowadzona przez Parafialny Zespół Caritas Parafii pw. NSPJ w Żarach, ul. Pl. Kardynała S. Wyszyńskiego 4,

- Świetlica Środowiskowa „SI-gma Kids” prowadzona przez Fundację „SI-gma” w Żarach, ul. Pułaskiego 4.

Prowadzone placówki finansowane były ze środków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żarach. Świetlice to teren przeznaczony na dyskusje, wymianę poglądów i opinii, naukę wzajemnego szacunku i tolerancji, przejmowania odpowiedzialności za inną osobę. Wychowankowie dzięki zajęciom w świetlicy podnoszą swój poziom intelektualny, mają możliwość rozwoju relacji społecznych oraz otrzymują pomoc i wsparcie w nauce i przy odrabianiu lekcji. Dzieci z pełną świadomością mogą liczyć na wyrozumiałość względem ich problemów, akceptację i pomoc dostosowaną do potrzeb. Szczególną uwagę na zajęciach świetlicowych zwraca się na kształtowanie umiejętności współżycia i współdziałania w grupie rówieśniczej.

Placówki wsparcia dziennego prowadzą również pedagogizację i elementy terapii rodziców.

III. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących

Systematyczne diagnozowanie warunków życia i potrzeb rodzin możliwe było podczas przeprowadzania w terenie przez pracowników socjalnych wywiadów środowiskowych. Pracownicy łącznie przeprowadzili **3937 rodzinnych wywiadów środowiskowych**. Wywiad środowiskowy jest narzędziem pracy każdego pracownika socjalnego, na podstawie którego jest rozpatrywany sposób pomocy rodzinie w formie pieniężnej, niepieniężnej oraz pracy socjalnej. W trakcie przeprowadzania wywiadów pracownicy socjalni podpisali z podopiecznymi **213 kontraktów socjalnych**. Kontrakt jest pisemną umową pomiędzy osobą korzystającą ze świadczeń pomocy społecznej a pracownikiem socjalnym, która określa sposób współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej. Pracą socjalną zostało objętych ogółem **1393 rodziny**. W maju 2019 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej rozpoczął projekt pod nazwą „Nowy standard pracy w MOPS Żary”, realizowanym w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.5 Skuteczna pomoc społeczna. Projekt zakłada wdrożenie usprawnień organizacyjnych polegających na oddzieleniu pracy administracyjnej od pracy socjalnej oraz usług socjalnych. W ramach projektu utworzony został m.in. zespół do spraw pracy socjalnej, którego zadaniem jest wzmocnienie i pogłębienie pracy socjalnej realizowanej przez Ośrodek. Pracownicy do spraw pracy socjalnej mają za zadanie diagnozowanie potrzeb i monitorowanie prowadzonej pracy

socjalnej, udzielanie wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych, współpracę z innymi specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczania trudności w prawidłowym funkcjonowaniu osób i rodzin. W roku 2020 zachowana została ciągłość ww. Projektu. Pogłębioną pracą socjalną w 2020 r. objętych zostało **31 rodzin**.

Systemowy sposób rozwiązywania problemów rodziny jest możliwy dzięki współpracy z podmiotami i instytucjami działającymi na rzecz rodziny, w szczególności policją, sądami, placówkami oświatowymi i opiekuńczymi. W celu optymalizacji wsparcia osób i rodzin znajdujących się w sytuacji kryzysowej, wymagającej interwencji, powołanych zostało **11 zespołów wspierających**, składających się ze specjalistów różnych dziedzin (pracowników socjalnych, psychologów, specjalistów terapii uzależnień, pedagogów szkolnych, kuratorów itp.). W 2020 r. na podstawie art. 9a ust. 10 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, powołano **64 Grupy Robocze Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie**. Ogółem w 2020 r. wpłynęło **66 Niebieskich Kart**, dotyczących podejrzenia o stosowanie przemocy w danej rodzinie. Dlatego, też w każdym przypadku wszczęto działania, określono zadania w ramach prowadzonej procedury NK we współpracy z poszczególnymi instytucjami, organizacjami pozarządowymi, głównie z dzielnicowymi KPP w Żarach, przedstawicielami MKRPA w Żarach, pedagogami szkół podstawowych, gimnazjalnych, średnich, ZKSS w Żarach, Sądami, UM – Wydziału Spraw Społecznych, służbą zdrowia.

Prowadzenie działalności edukacyjno-kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej, mającej na celu organizację czasu wolnego dzieci i młodzieży, a tym samym rozwijanie zainteresowań dzieci i młodzieży poprzez różnego rodzaju koła zainteresowań, zajęcia prowadzone przez organizacje pozarządowe, prowadzenie placówek wsparcia dziennego, rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej może skutecznie zapobiec powstawaniu sytuacji kryzysowych wśród dzieci i młodzieży. Oprócz zajęć pozalekcyjnych proponowanych przez szkoły, Żarski Dom Kultury posiada bogatą ofertę darmowych sekcji, m.in. teatry tańca – taniec współczesny, pracownia plastyczna, sekcja grafiki, sekcja filmowo-teatralna „MIOT”, sekcja wokalna, klub gier planszowych i karcianych, klub szaradzystów ABAK. Ponadto Łużyckie Stowarzyszenie Artystyczno-Kulturalne „Żaranin” oferuje dzieciom i młodzieży zajęcia plastyczne, taneczne i gitarowe.

IV. Piecza zastępcza

W 2020 r. gmina poniosła wydatki dotyczące pobytu dzieci w rodzinach zastępczych oraz pobytu dzieci w Domach Dziecka (Żary, Lubsko) w wysokości ogółem **535.000,00 zł** (z tego w rodzinach zastępczych w wysokości **227.500,00 zł** i w Domach Dziecka w wysokości **307.500,00 zł**).

Na koniec grudnia 2019 r. w rodzinach zastępczych umieszczonych było **45 dzieci**. W ciągu 2020 r. rodziny zastępcze opuściło **15 dzieci**, a doszło **21 dzieci**. Na koniec grudnia 2020 r. w rodzinach zastępczych było **51 dzieci**.

W Powiatowych Domach Dziecka na koniec grudnia 2019 r. było **17 dzieci**. W ciągu 2020 r. Powiatowe Domy Dziecka opuściło **4 dzieci**, a umieszczonych zostało **8 dzieci**. Na koniec grudnia 2020 r. w Powiatowych Domach Dziecka było **21 dzieci** (7 dzieci w Żarach i 14 dzieci w Lubsku).

Wydatki za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych stale rosną, zarówno z uwagi na fakt, iż świadczenia na utrzymanie dziecka w pieczy zastępczej w większości przypadków osiągnęły już 50%, jak również z uwagi na coraz więcej przypadków interwencyjnych, gdzie w trybie natychmiastowym należy umieścić nieletnie dzieci w pieczy zastępczej. W 2020 roku **9 dzieci** powróciła do rodziny biologicznej, **3 dzieci** opuściło pieczę ze względu na osiągnięcie pełnoletności, **6 dzieci** została przeniesiona do rodziny preadopcyjnej, a **1 dziecko** zostało adoptowane. Konieczne jest współdziałanie wszystkich specjalistów z różnych dziedzin (pracownik socjalny, asystent rodziny, kurator sądowy), wspierających rodziny w zakresie rozwiązywania złożonych problemów w sprawach opiekuńczych i wychowawczych, w celu poprawy ich funkcjonowania.

W celu udzielenia specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci przebywających w pieczy zastępczej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie opracowało i realizowało programy służące działaniom profilaktycznym i edukacyjnym. Centrum organizowało:

- szkolenie dla kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe „RODZINA” – ukończyło 10 osób,
- szkoła dla rodziców i wychowawców skierowana do rodzin zastępczych – ukończyło 9 osób,
- warsztaty edukacyjne z zakresu aktywności zawodowej skierowane do wychowanków pieczy zastępczej w wieku 15-25 lat – udział wzięło 19 wychowanków,

- grupa wsparcia dla osób z niepełnosprawnością w wieku aktywności zawodowej z zakresu treningu kompetencji i umiejętności społecznych – uczestniczyło 11 osób.

V. Rekomendacje.

Analiza działań podejmowanych w 2020 roku na terenie Gminy Żary o statusie miejskim w zakresie wspierania rodziny pozwala stwierdzić, że działania te są podejmowane w szerokim zakresie i umożliwiają rodzinom korzystanie z pomocy i wsparcia zarówno w ramach poradnictwa, pomocy socjalnej, jak i opieki nad dziećmi. Poradnictwo jest prowadzone zarówno w placówkach oświatowych, w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Żarach, w Zespole Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych Powiatu Żarskiego oraz w placówkach wsparcia dziennego. Aktywne działania w ramach pracy asystenta rodzin pozwalają również na indywidualne podejście do problemów rodzin. W zakresie wspierania rodzin przeżywających problemy rodzicielskie za kluczowe przyjęto:

- pracę z rodzinami przeżywającymi trudności w celu poprawy ich kompetencji wychowawczych, a co za tym idzie ograniczenie liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej,
- zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie części kosztów związanych z pobytem dzieci w pieczy zastępczej,
- wspieranie działalności placówek wsparcia dziennego,
- prowadzenie poradnictwa dla rodzin w kryzysie i tworzenie systemu szybkiej interwencji,
- doskonalenie i rozwój współpracy pomiędzy przedstawicielami instytucji, mających kontakt z dzieckiem i jego rodziną, i tym samym zapewnienie spójnego i interdyscyplinarnego systemu wsparcia rodzin słabszych, społecznie borykających się z trudnościami w wypełnianiu funkcji rodzicielskich,
- kontynuowanie realizacji zadań, wynikających z programów z zakresu wspierania rodziny.

Wskazane jest podejmowanie działań przede wszystkim profilaktycznych i wspomagających. W celu osiągnięcia zamierzonych efektów konieczne jest dalsze interdyscyplinarne współdziałanie wielu służb i organizacji działających na rzecz rodziny i dzieci, bowiem wyłącznie praca zespołowa stanowić będzie pełne i kompleksowe wsparcie.

Sporządziła:
Anna Dawczyk
Kierownik Działu KU